

[Udenrigsministeren]

konferencen i Haag. Regeringen har fuldt ud støttet disse bestræbelser, som har været led i en klar og konsekvent politik.

Lige fra begyndelsen er det fra EF's side blevet tilkendegivet, at EF ikke kan løse problemerne. EF kan alene bistå de jugoslaviske parter med at finde en fredelig løsning. Det har hele tiden været klart, at alene jugoslaverne selv kan afgøre deres egen fremtid. Ingen og heller ikke EF hverken vil eller kan tvinge de jugoslaviske folkeslag til at forblive i den hidtidige enhedsstat.

Samtidig har EF stedse fremført det uacceptable i at søge mål opnået gennem magt og voldsanvendelse, og EF har fastholdt, at man aldrig vil anerkende grænseændringer, der er opnået på denne måde. Det ville selvsagt også være i klar modstrid med indgåede CSCE-forpligtelser.

Spørgsmålet om anerkendelse af de enkelte jugoslaviske republikkers uafhængighed må ses i denne sammenhæng. Regeringen har som sagt løbende drøftet spørgsmålet med Det Udenrigspolitiske Nævn, og de grundlæggende elementer i den danske holdning til dette spørgsmål er følgende:

For det første, at anerkendelsen må anskues som en del af hele komplekset af problemer og reaktionsmuligheder i det jugoslaviske spørgsmål.

For det andet, at en anerkendelse vil indebære, at EF så ikke længere kan udfylde en rolle som upartisk mægler mellem alle de berørte parter.

For det tredje, at anerkendelsesspørgsmålet derfor først kan blive aktuelt, når og hvis det står klart, at konferencen i Haag mellem alle de berørte parter ikke har udsigt til at nå et positivt resultat.

Og endelig for det fjerde, at vi så vidt muligt må søge at træffe en fælles beslutning mellem de tolv.

Ud fra denne holdning har regeringen ladet sig lede af det hovedhensyn, at forhandlingsprocessen skal have de bedste muligheder for at opnå et positivt resultat. Samtidig må vi frygte, at en anerkendelse, der ikke er led i en samlet politisk løsning, alene vil resultere i en udvidelse og optrapning af krigshandlingerne, og det har vi selvsagt for enhver pris villet undgå.

I dag må vi desværre konstatere, at sandsynligheden for, at der kan opnås et positivt resultat på fredskonferencen, nok er meget lille. Konferencen er ikke brudt definitivt sammen, men vi må erkende, at det kan ske. Vi kan også konstatere, at den serbiskdominerede forbundshær fortsætter sin helt uacceptable fremfærd, bl.a. mod civile mål. Det er klart, at der må drages konsekvenser af denne situation.

På et ekstraordinært EF-udenrigsministermøde i Rom den 8. november blev det besluttet at iværksætte en række såkaldt restriktive foranstaltninger – eller på godt dansk sanktioner – i forhold til Jugoslavien. Den vigtigste var en øjeblikkelig suspension og opsigelse af EF's handels- og samarbejdsaftale med Jugoslavien. Samtidig erklærede EF sig principielt rede til at indføre såkaldt positive, kompenserende foranstaltninger over for de republikker, der er samarbejdsvillige. Denne principbeslutning om at differentiere mellem de enkelte republikker kan også ses som et skridt i retning af anerkendelse af de republikker, som måtte ønske anerkendelse.

Regeringen er ikke i tvivl om, at begivenhederne på et eller andet tidspunkt vil føre til en anerkendelse af de nye republikkers uafhængighed. Det ligger klart. Vanskeligheden ligger snarere i at afgøre, hvornår tidspunktet er det rette. Det er indlysende, at udviklingen i forhandlingerne mellem parterne og i situationen på stedet vil være afgørende for vores bedømmelse. Samtidig må vi lægge særlig vægt på spørgsmålet om mindretalsbeskyttelse. Lad mig her indskyde, at man nu engang ikke kan placere skyld og ansvar alene hos den ene part, altså alene hos Serbien; kroaterne har også både historisk og aktuelt overtrædelser af mindretalsrettigheder på samvittigheden.

Men vi må ikke være så naive at tro, at en anerkendelse af f.eks. Kroatien vil løse alle problemer og bringe krigshandlingerne til ophør. Tværtimod vil der være en lang række nye spørgsmål, der derefter kræver en stillingtagen. Det er også klart, at når tiden er inde til anerkendelse, kan Danmark ikke gå enegang. En anerkendelse giver kun mening, hvis den bliver foretaget i en større sammenhæng, og her må vi handle sammen med vore nærmeststående partnere.

Jeg kan afslutningsvis nævne, at jeg netop i dag, her til aften, har haft et møde med Slo-